



**عنوان کتاب:** تکنولوژی آموزشی، تعریف و تفسیری جدید

**ویراستاران:** آلن ژانوزوسکی، مایکل مولندا

**مترجمان:** دکتر بی بی عشرت زمانی، پریسا ابراهیمی، دکتر سیدمجید عبداللهی

**ناشر:** انتشارات دانشگاه اصفهان

کتاب حاضر، تعریف و شناخت جامعی از حوزه نظری و عملی شناخته شده با عنوان "فناوری تعلیم و تربیت"<sup>۱</sup> و یا "فناوری آموزش"<sup>۲</sup> ارائه می‌دهد. گرچه معانی ضمنی دو واژه آموزش و تعلیم و تربیت، اندکی با هم تفاوت دارند ولی تعریف نویسندگان کتاب حاضر، در برگیرنده هر دو اصطلاح می‌باشد. هرچند می‌توان استدلال نمود که هریک از این دو واژه در برخی از جنبه‌ها وسیع‌تر و جامع‌تر از دیگری است، اما مؤلفین کتاب حاضر در هنگام اشاره به اصطلاح "فناوری آموزشی" آن را در معنایی ویژه و گسترده مدنظر قرار می‌دهند که شامل انواع یادگیری اعم از یادگیری هدفمند و غیرهدفمند، معلم محور و یادگیرنده محور، و آموزش‌های رسمی و غیررسمی می‌باشد.

کتاب حاضر برگرفته از تجربیات و دانشی است که اعضای انجمن ارتباطات و فناوری آموزشی، در طول فعالیت و مذاکراتشان با یکدیگر به دست آورده‌اند. اغلب فصول توسط این اعضاء نگاشته شده است و یا به‌عنوان همکار در نوشتن آن مشارکت داشته‌اند. تمام فصول توسط اعضای متخصص و برجسته انجمن فناوری آموزشی مورد ارزیابی و داوری قرار گرفته است. نظرات انتقادی و سازنده این افراد در زمان نگارش و تجدید نظر کتاب طی سال‌های ۲۰۰۵ و ۲۰۰۶ سبب بهسازی کیفی کار شده است.

انجمن ارتباطات و فناوری آموزشی، اعضای زیادی در سراسر جهان دارد و پژوهش در مورد کاربرد فناوری آموزشی در سراسر جهان در حال رشد و شکوفایی است. انتظار می‌رود که مطالب این کتاب توسط گروه وسیعی از خوانندگان به‌ویژه آنهایی که در مراحل ابتدایی مطالعه این رشته هستند، چه در داخل و چه در خارج از کشور آمریکا، مورد استفاده قرار گیرد. ادعای ما آن است که این کتاب بر اساس تجربیات نویسندگان و بر مبنای بررسی سیر تحول تاریخی رشته فناوری آموزشی در کشور آمریکا به رشته تحریر درآمده است.

این کتاب با تعریف فناوری آموزشی در فصل ۱ آغاز می‌شود. به دنبال آن هر یک از مفاهیم و اصطلاحات کلیدی مندرج در این تعریف به تفصیل در فصول بعدی ۲ تا ۹ تفسیر می‌شوند. فصل ۱۰ زمینه تاریخی تعریف فوق را با مرور عناصر اصلی تعاریف قبلی انجمن ارتباطات و فناوری آموزشی دنبال می‌کند. فصل ۱۱ جایگاه ملاحظات اخلاقی را در این حوزه بیان کرده و فصل ۱۲ با بحث درباره پیامدهای تعریف فوق برای برنامه‌های علمی در رشته فناوری آموزشی به پایان می‌رسد. همان‌گونه که در مورد تعاریف قبلی هم صادق است، تعریف حاضر از فناوری آموزشی دیدگاه فعلی و تفکر معاصر در این باره را منعکس می‌کند و سبب بحث درباره معانی متعدد فناوری آموزشی می‌شود.

کتاب ترجمه شده حاضر، ضمن بررسی مفاهیم قبلی تکنولوژی آموزشی به ضرورت ارائه تعریفی جدید از این حوزه می‌پردازد. دلیل این امر به‌ویژه از آنجا ناشی می‌شود که در هزاره سوم به دلیل نقش محوری فناوری‌ها در برقراری ارتباط بین دنیای کار و دانش، استفاده از آنها برای مقاصد آموزشی گسترش یافته است. استفاده روزافزون از این فناوری‌ها نه تنها چهره فیزیکی کلاس‌های درس را تغییر داده است. بلکه بر ماهیت و مفهوم یادگیری تأثیر گذاشته و همزمان با آن نقش معلمان و دانش‌آموزان را تغییر داده است. به طوری که در حال حاضر فناوری‌ها فرصت‌هایی را برای تغییر و تبدیل تجارب کلاسی دانش‌آموزان به تجارب تعاملی، متقابل و مشارکتی فراهم کرده است. همزمان با ایجاد فرصت‌ها، تهدیدهایی از نظر عدم رعایت ارزش‌ها و اخلاقیات در تهیه و تولید مواد آموزشی، نقض حقوق مؤلف به وجود آمده است که در کتاب‌های قبلی تکنولوژی آموزشی کمتر مورد توجه نویسندگان و مؤلفان محترم داخلی قرار گرفته است. در تعریف جدید ارائه شده از تکنولوژی آموزشی در این کتاب، تیمی از متخصصان و صاحب‌نظران شناخته شده این رشته ضمن بررسی نقش و تأثیر تکنولوژی آموزشی بر پیشبرد فرایندهای یادگیری، هر یک از مؤلفه‌های مندرج،

<sup>1</sup> Educational Technology

<sup>2</sup> Instructional Technology



این مفهوم را به‌طور مفصل و به ترتیب در فصول متوالی کتاب مورد بحث و بررسی قرار داده‌اند. لازم به ذکر است که با توجه به مصطلح بودن عنوان تکنولوژی آموزشی برای نامیدن رشته دانشگاهی مرتبط با مباحث این کتاب، مترجمان برای نام‌گذاری کتاب نیز از همین واژه استفاده نموده‌اند اما در درون متن کتاب در همه جا اصطلاح فناوری به‌جای واژه تکنولوژی بکار گرفته شده است.